

RĪGAS

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA
2022.-2027. GADAM

8. PRIORITĀTES **«KONKURĒTSPĒJĪGA PILSĒTA AR INOVATĪVU EKONOMIKU»** **DARBSEMINĀRS**

13.09.2024.

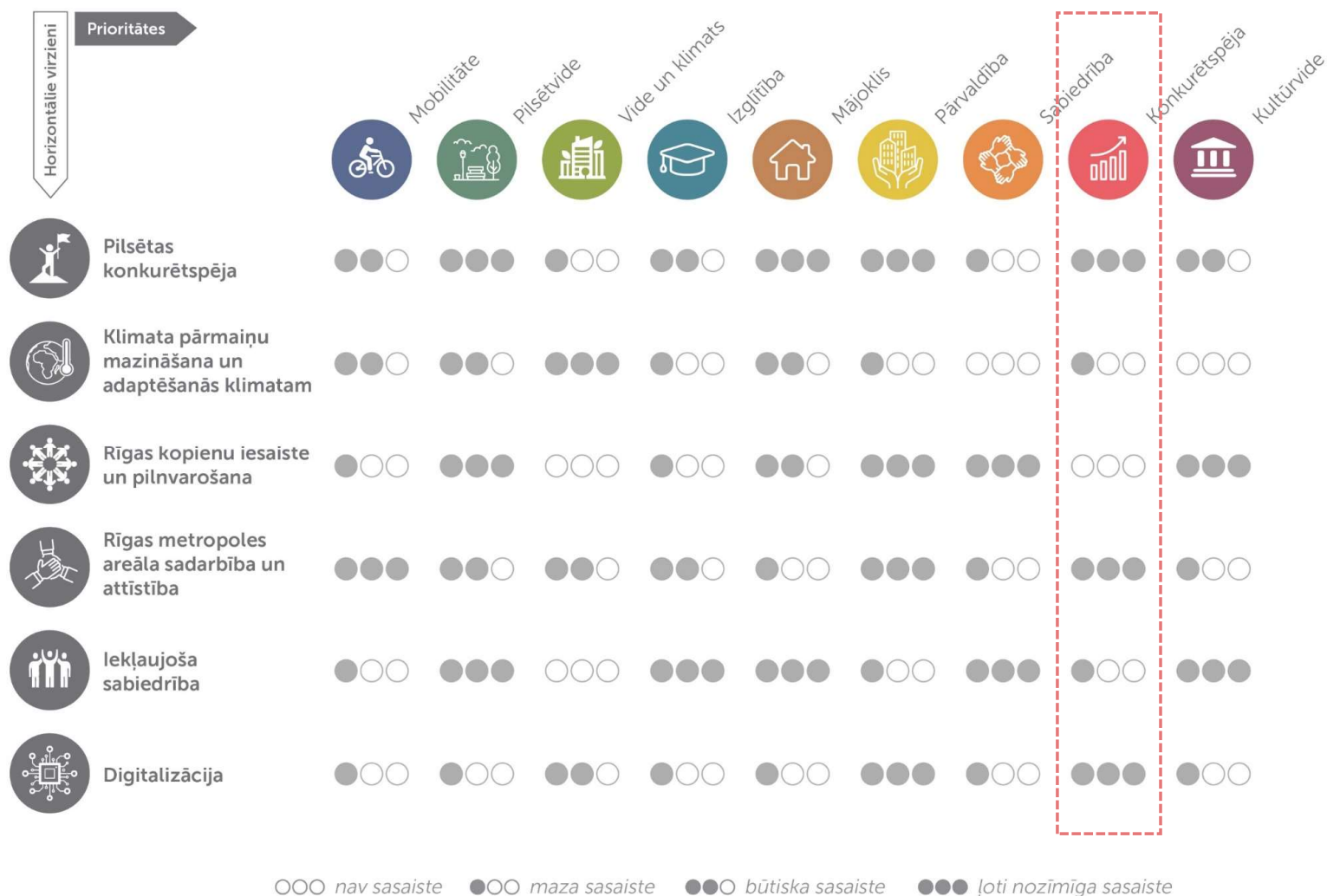
DARBA KĀRTĪBA:

- 09.30-09.40 **Ievads un prezentācija** par AP2027 8. prioritāti "Konkurētspējīga pilsēta ar inovatīvu ekonomiku"
- 09.40-10.30 **Eksperta vērtējums** par AP2027 8. prioritātes "Daudzveidīgu un kvalitatīvu mājokļu pieejamība" ieviešanu 2023. gadā un **diskusija**
- 10.20-10.50 **Rīgas investīciju un tūrisma aģentūras aktualitātes**
- 10.50-11.10 Kafijas **pauze**
- 11.10-13.00 **Grupu darbnīcas** un rezultātu diskusija

DALĪBAS NOTEIKUMI:

- Diskusiju laikā viedokļi tiek pausti un jautājumi tiek uzdoti, respektējot adresātu
- Darbnīcu grupās dalībnieku viedoklis tiek uzklausīts nevis apšaubīts
- Katrā darbnīcu grupā ir "skrīveris", kas pieraksta interesantāko
- Darbnīcas laikā tiek veikts audioieraksts

HORIZONTĀLO VIRZIENU SAIKNE AR 8. PRIORITĀTI

8 KONKURĒTSPĒJĪGA PILSĒTA AR INOVATĪVU EKONOMIKU

MĒRĶIS

Veidot Rīgu kā valstiski un starptautiski orientētu zinātnes, izglītības un inovāciju centru, radot atbalstošu vidi inovāciju attīstībai. Pilnīgāk izmantot pilsētas ekonomikas potenciālu, nodrošinot izcilu integrāciju valsts nozīmes un starptautiskajos mobilitātes tīklos, attīstot sadarbību RMA, efektīvāk izmantojot degradētās teritorijas, uzlabojot pilsētas tēlu un sekmējot investīciju, talantu un tūristu piesaisti. Panākt IKP rādītāja uz vienu iedzīvotāju izlīdzināšanos salīdzinājumā ar kaimiņvalstu metropoļu rādītājiem.

Starptautiski
multimodālie
transporta
mezgli

Viesmīlības
pakalpojumi

Maģistrālās ielas
un tilti

Konkurētspējīga
uzņēmējdarbības
vide

Sadarbības
ekosistēmas,
viedpilsēta un
tehnoloģiju
pilotteritorijas

Degradētās
teritorijas

Pilsētas
atpazīstamība,
zīmols un
mārketing

UZDEVUMI:

8.1.

INTEGRĒT STARPTAUTISKOS MULTIMODĀLOS TRANSPORTA MEZGLUS PILSĒTAS STRUKTŪRĀ

Nodrošināt vietējiem un ārvalstu pasažieriem ērtus un saprotamus transporta veidus no Rīgas pasažieru stacijas, Starptautiskās autoostas un Pasažieru ostas nokļūšanai pilsētas nodarbinātības, pakalpojumu un dzīvojamos centros, veidot multimodalitāti starp dažādiem transporta veidiem, nodrošināt informācijas pieejamību un uzlabot publisko ārtelpu.

UZDEVUMI:

8.2.

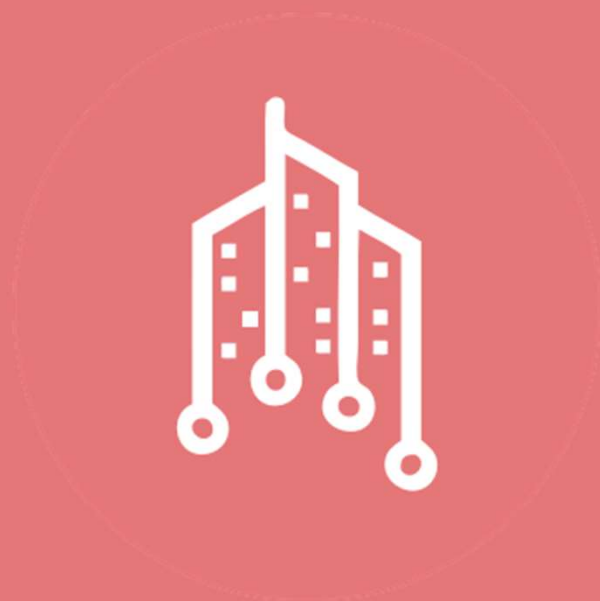
ATTĪSTĪT MAGISTRĀLĀS IELAS, LAI VEICINĀTU PILSĒTAS KONKURĒTSPĒJU

Panākt efektīvu Rīgas brīvostas un citu rūpniecības teritoriju iekļaušanos starptautiskajos transporta tīklos, kā arī RVC AZ un citu apbūves aizsardzību teritoriju atslogošanu no kravas autotransporta un tranzīta autosatiksmes. Tiks meklēti risinājumi efektīvākai kravu autotransporta pārvietošanās kontrolei pilsētā.

UZDEVUMI:

8.3. **STIPRINĀT PILSĒTAS SADARBĪBAS EKOSISTĒMAS UN ATBALSTĪT INOVATĪVAS UZŅĒMĒJDARBĪBAS INICIATĪVAS**

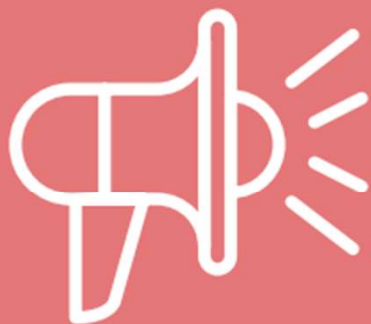

Pašvaldībai nepieciešams iesaistīties sadarbības ekosistēmās, nodrošināt tehnoloģiju pilotteritoriju iedzīvināšanu Zināšanu jūdzes teritorijā un VEF apkārtnē, atbalstīt viedpilsētas risinājumu attīstībai nepieciešamās infrastruktūras izveidi, kā arī sekmēt viedpilsētas produktu radīšanu. Atbalstīt uzņēmējdarbības iniciatīvas, kas papildina sadarbības ekosistēmu vērtību ķēdes, ievēro aprites ekonomikas principus vai rada ilgtspējīgus produktus un pakalpojumus; atbalsta programmas īstenot sadarbībā ar universitātēm, privāto sektoru un sabiedrību. Veicināt pašvaldības atbalstu modernu tehnoloģiju attīstībai Rīgas pilsētā un pašvaldības kapitālsabiedrībām – iniciēt organizāciju mērķiem nepieciešamo inovāciju veidošanos un iesaistīties to testēšanā un attīstībā. Mazināt šķēršļus jaunāko paaudžu bezvadu tīklu tehnoloģiju attīstībai, nodrošināt tām nepieciešamās infrastruktūras izvietojumu pašvaldībai piederošajos īpašumos un pārvaldītajās teritorijās.

UZDEVUMI:

8.4.

UZLABOT RĪGAS TĒLU UN ATPAZĪSTAMĪBU, VEICINOT INVESTĪCIJU, TŪRISTU, STUDENTU UN AUGSTI KVALIFICĒTU SPECIĀLISTU PIESAISTI

Izstrādāt un ieviest vienotu, mērķētu zīmola un komunikācijas stratēģiju, uzsverot RMA dimensiju un tādējādi stiprinot visa reģiona starptautisko atpazīstamību. Uzlabot ikdienas komunikāciju ar Latvijā un ārpus Latvijas dzimušajiem Rīgas iedzīvotājiem, nodrošinot informācijas pieejamību par pašvaldības pakalpojumiem un dzīves apstākļiem pilsētā. Mērķēti uzrunāt cilvēkus, kas apsver iespēju Rīgā dzīvot, strādāt, studēt, attīstīt biznesu vai apmeklēt tūrisma nolūkā, kā arī nodrošināt pārcelšanās konsultācijas, kas atbalsta remigrantu un talantu piesaisti no ārvalstīm.

UZDEVUMI:

8.5.

**NODROŠINĀT
TŪRISMA NOZARES
ATVESEĻOŠANOS UN
MAZINĀT TŪRISMA
SEZONALITĀTI, VEICINOT
PIEPRASĪJUMU
PĒC VIESMĪLĪBAS
PAKALPOJUMIEM ĀRPUS
GALVENĀS TŪRISMA
SEZONAS**

Atbalstīt tūrisma nozares atjaunošanos pēc Covid-19 krīzes. Veicināt darījumu tūrisma un citu nesezonas tūrisma veidu attīstību, kā arī sekmēt starptautisku filmēšanas projektu un lielu kultūras un sporta pasākumu norisi Rīgā. Veidot atbalstu nozīmīgu pasaules un Eiropas līmeņa sacensību rīkošanai Rīgā un veicināt starptautiskām prasībām atbilstošu sporta infrastruktūras objektu izveidi.

UZDEVUMI:

8.6.

STIPRINĀT PILSĒTAS UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDĪ, PIEŠAISTĪT VIETĒJĀS UN STARPTAUTISKĀS INVESTĪCIJAS, T.SK. NO STARNACIONĀLAJIEM UZŅĒMUMIEM

Dialogā ar nozaru organizācijām meklēt risinājumus dažādu ekonomikas nozaru konkurētspējas celšanai. Izstrādāt un ieviest rīkus investīciju piesaistei, stimulējot uz pakalpojumu sektoru orientētu biznesa centru veidošanos Skanstes apkaimē, Zināšanu jūdzes teritorijā, VEF apkārtnē un citur, kā arī augstas pievienotās vērtības un resursu produktīvu ražošanas industriju izvēršanos Granīta ielas attīstības teritorijā un citās stratēģiski nozīmīgās ar Rail Baltic, Rīgas brīvostu un lidostu saistītās teritorijās, t.sk. sadarbojoties uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamās infrastruktūras veidošanā. Vienlaikus efektīvizēt arī iekšējos procesus biznesa stimulēšanai (piemēram, būvniecības saskaņošanas procesu), savukārt sadarbību RMA – visa reģiona konkurētspējas stiprināšanai.

UZDEVUMI:

8.7. **SEKMĒT VIDI DEGRADĒJOŠU TERITORIJU EFEKTĪVĀKU IZMANTOŠANU**

Izstrādāt un īstenot degradēto teritoriju pārvaldības politiku, veicinot to reaktivizāciju un daudzveidīgu attīstību. Prioritāri aktivitātes novirzīt šādu teritoriju infrastruktūras sakārtošanas, publiskās piekļuves nodrošināšanas, kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas un teritoriju produktīvas izmantošanas stimulēšanai, it īpaši pievēršoties postindustriālajām teritorijām ap dzelzceļa loku. Izstrādāt un ieviest atbalsta rīkus mazās un vidējās uzņēmējdarbības sekmēšanai šajās teritorijās.

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

8. prioritāte - konkurētspējīga pilsēta ar inovatīvu ekonomiku

Dr. Oļegs Krasnopjorovs

13.09.2024.

8.1. Integrēt starptautiskos multimodālos transporta mezglus pilsētas struktūrā

Vērtējums: 8 (vidēji sekmīga - uzdevums ir izpildīts gandrīz pilnībā; tikai nelieli aspekti nepieciešami uzlabošanai).

Rīcība «Jūras pasažieru termināļa pieejamība un pilnvērtīga integrācija sabiedriskā transporta tīklā» (2023.-2024.g.)

Rīcība nav uzsākta, jo Jūras pasažieru terminālī nav regulāras pasažieru prāmju satiksmes. Taču:

- regulārā prāmju satiksme no Rīgas nav atjaunota pat uz 2024. gada septembri, kas apdraud rīcības īstenošanu;
- nav sniegta informācija vai piekļūšana pilsētai tika padarīta ērtāka un saprotamāka kruīza kuģu pasažieriem;
- nav sniegta informācija par RD aktivitātēm, kas veicinātu regulāru prāmju satiksmes atjaunošanu no Rīgas, piesaistot citu privāto investoru (piemēram, regulāra prāmju satiksme notiek pat no Liepājas un Ventspils ostām, jau nerunājot par Tallinu).

Rīcība «Rīgas pasažieru stacijas izveide par Baltijas mēroga multimodālo transporta mezglu» (2023.-2027.g.)

Rīcības ilgtermiņa atdeve atkarīga no Rail Baltica projekta kopējās virzības (projekts kavējas un būtiski sadārdzinās). Īstermiņā (2023. gadā) Rail Baltica projekta īstenošana pasliktināja (nevis uzlaboja) pārvietošanās ērtību un saprotamību ap Rīgas pasažieru staciju un Starptautisko autoostu.

Priekšlikumi:

1. Veicināt regulāru prāmju satiksmes atjaunošanu no Rīgas, piesaistot privāto kompāniju (tas aktuāli arī priekš 8.5. uzdevuma).
2. Padarīt kruīza kuģu tranzītpasažieriem piekļūšanu Rīgai ērtāku un saprotamāku.

8.1.

INTEGRĒT STARPTAUTISKOS MULTIMODĀLOS TRANSPORTA MEZGLUS PILSĒTAS STRUKTŪRĀ

VIDĒJI SEKMĪGI

Uzdevums ir izpildīts gandrīz pilnībā; tikai nelieli aspekti nepieciešami uzlabošanai

8.2. Attīstīt maģistrālās ielas, lai veicinātu pilsētas konkurētspēju

Vērtējums: 8 (vidēji sekmīga - uzdevums ir izpildīts gandrīz pilnībā; tikai nelieli aspekti nepieciešami uzlabošanai).

Rīcība “Satiksmes infrastruktūras (B, C kategorijas ielas) atjaunošana, pārbūve vai izbūve” (2023.-2027.g.)

Rīcība nav uzsākta, kas pamatots ar finansējuma nepieejamību. Nav sniegts detalizētāks skaidrojums par iemesliem kāpēc svarīgam projektam, kas (ja) bija iekļauts pilsētas 2023. gada budžetā, varēja pietrūkt finansējums.

Priekšlikums 1: nodrošināt politikas pasākumu saskaņotību starp Rīgas domes plānošanas un finanšu dokumentiem, lai izslēgtu gadījumus, kad svarīga un iepriekš ieplānotā pasākuma īstenošana pārskata periodā nav pat uzsākta finansējuma nepieejamības dēļ.

Rīcība “Satiksmes infrastruktūras (tiltu) atjaunošana, pārbūve un izbūve” (2023.-2027.g.)

- Šobrīd pabeigts 1 projekts - satiksmes pārvada pār dzelzceļu pie Brasas stacijas pārbūve.
- Rezultatīvais rādītājs R8-11 nosaka, kā līdz 2027. gadam pabeigti jābūt 20 projekti.
- Līdzšinējā (2022. un 2023. gadā) rīcības īstenošana bijusi lēna, ko noteica:
 - dažu projektu kavējumi (tilts pār Mārupīti Ulmaņa gatvē; satiksmes pārvads pār tramvaja sliedēm Lāčplēša ielā);
 - vairāku tiltu atjaunošanas plānošana tuvāk plānošanas perioda beigām;

⇒ bažas par rezultatīvā rādītāja R8-11 sasniegšanu līdz 2027. gadam.

Priekšlikums 2. Izvairīties no situācijām kad vidējā termiņa plāni ir samērā pieticīgi perioda sākumā un kļūst ambiciozāki tuvāk beigu termiņam. Citādi var gadīties, ka rezultatīvie rādītāji līdz 2027. gadam tā arī netiks sasniegti, pat ja pirmajos gados (2022. un 2023. gadā) projektu īstenošana virzījās atbilstoši (pieticīgam) plānam.

Rīcība “Rīgas brīvostas un citu rūpniecības teritoriju sasaistes nodrošināšana ar nacionālas un starptautiskas nozīmes (TEN–T) transporta tīklu, veicinot RVC AZ atslogošanu no kravas autotransporta un tranzīta autosatiksmes”

Netika iesākts projekts “Austrumu maģistrāles 3. kārtas Brīvības gatves un Gustava Zemgala gatves krustojums”.

Rādītājs R8-12 «No jauna izbūvēto vai pārbūvēto B kategorijas ielu posmu kopgarums plānošanas periodā, kumulatīvi, km»

Paredz līdz 2027. gadam no jauna uzbūvēt vai pārbūvēt 8 kilometrus B kategorijas ielu posmu.

- Kāpēc mērķis noteikts tieši 8 km apjomā – to nosaka Rīgas vajadzības, finansējuma pieejamība, tas ir patvaļīgi izvēlēts skaitlis?
- 2023. gadā B kategorijas ielu posmu uzbūve/pārbūve notika ļoti lēni – vien 0.1 kilometra apjomā (no 4.79 uz 4.89).

8.2.

**ATTĪSTĪT
MAĢISTRĀLĀS
IELĀS, LAI
VEICINĀTU
PILSĒTAS
KONKURĒTSPĒJU**

VIDĒJI SEKMĪGI

Uzdevums ir izpildīts gandrīz pilnībā; tikai nelieli aspekti nepieciešami uzlabošanai

8.3. Stiprināt pilsētas sadarbības ekosistēmas un atbalstīt inovatīvas uzņēmējdarbības iniciatīvas

Vērtējums: 9 (uzdevuma izpilde ir sekmīga, tikai ar dažiem maziem trūkumiem).

Rīcība “Jaunuzņēmumu ekosistēmas attīstības koordinācija”

Sniegta informācija par konkursu un pieteikumu skaitu, kā arī dažviet par apgūto finansējumu, bet ne par šīs rīcības gala rezultātiem jeb ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi Rīgā.

Priekšlikums.

Nodrošināt uzņēmējdarbības un inovāciju atbalsta programmu efektivitātes izvērtējumu (ex ante un ex post).

Izvērtējuma metodoloģijai jābalstās uz starptautisko labāku praksi, šo izvērtējumu jāveic neatkarīgai kompānijai vai arī tam jāpiesaista ārējais eksperts.

Gadījumā ja šādi efektivitātes izvērtējumi jau veikti vai plānoti – politikas plānošanas dokumentos iekļaut atsauces uz tiem.

8.3.

**STIPRINĀT
PILSĒTAS
SADARBĪBAS
EKOSISTĒMAS UN
ATBALSTĪT
INOVATĪVAS
UZŅĒMĒJ-
DARBĪBAS
INICIATĪVAS**

SEKMĪGI

**Uzdevuma izpilde ir sekmīga, tikai ar dažiem
maziem trūkumiem**

8.4. Uzlabot Rīgas tēlu un atpazīstamību, veicinot investīciju, tūristu, studentu un augsti kvalificētu speciālistu piesaisti

Vērtējums: 2 (ļoti nepietiekoša - uzdevuma izpilde ir ļoti zema. Gandrīz nekāds progress nav manāms).

Komentāri:

1. Šajā uzdevumā bija paredzētas trīs rīcības. No tām – divas rīcības paredzēts uzsākt tikai 2024. gadā. Vienīgā rīcība, kuru vajadzēja uzsākt 2023. gadā (“Izstrādāt un ieviest Rīgas zīmola stratēģiju”) netika uzsākta, ja neskaita Zīmola un komunikācijas pārvaldes reorganizāciju.

Tādējādi no dokumentiem nevarēja spriest par RD mērķtiecīgu darbu 8.4. uzdevuma izpildē.

Jāatzīmē, ka daudzi vidējā termiņa prioritāšu rezultatīvie rādītāji var pakāpeniski uzlaboties tāpat, atspoguļojot ekonomiskās situācijas pārmaiņas valstī (piemēram, beidzoties Covid pandēmijas laikā ieviestiem ierobežojumiem), nevis RD īstenoto pasākumu ietekmi.

2. Dokumentā “Rīgas attīstības programmas 2022.-2027.gadam investīciju plāna izpilde” nevarēja skatīt nevienu uzsākto vai plānoto projektu, kas būs attiecināms uz 8.4. uzdevumu.

3. Dokumentos nevarēja skatīt nevienu 8.4. uzdevuma rīcību, kas būtu tieši vērsta uz investīciju, studentu vai augsti kvalificētu speciālistu piesaisti. Visas trīs 8.4. uzdevuma rīcības saistās ar tūrismu, tādējādi dublējot 8.5. uzdevumu. Šajā sakarā nav skaidrs kāpēc Rīgas zoodārza tūrisma piesaistes stratēģijas izstrāde attiecas uz 8.4. uzdevumu, savukārt Rīgas zoodārza zīmola un mārketinga stratēģijas izstrāde, kā arī ekspozīciju infrastruktūras uzlabošana – uz 8.5. uzdevumu.

Priekšlikumi:

1. Papildināt 8.4. uzdevumu ar jaunām rīcībām, kas būtu tieši vērstas uz **investīciju, studentu un augsti kvalificētu speciālistu piesaisti** atbilstoši šim 8.4. uzdevuma aprakstam: “Uzlabot ikdienas komunikāciju ar Latvijā un ārpus Latvijas dzimušajiem Rīgas iedzīvotājiem, nodrošinot informācijas pieejamību par pašvaldības pakalpojumiem un dzīves apstākļiem pilsētā. Mērķēti uzrunāt cilvēkus, kas apsver iespēju Rīgā dzīvot, strādāt, studēt, attīstīt biznesu [...], kā arī nodrošināt pārceļšanās konsultācijas, kas atbalsta remigrantu un talantu piesaisti no ārvalstīm.” (citāts no Rīgas Attīstības Stratēģija 2022.-2027. gadam; lpp. 80).
2. Ar tūrisma veicināšanu saistītās 8.4. uzdevuma rīcības pārnest uz 8.5. uzdevumu, šādi mazinot dokumentācijas sadrumstalotību. Var attiecīgi precizēt 8.4. uzdevuma nosaukumu, izslēdzot vārdu “tūristu”.

8.4.

**UZLABOT RĪGAS
TĒLU UN
ATPAZĪSTAMĪBU,
VEICINOT
INVESTĪCIJU,
TŪRISTU,
STUDENTU UN
AUGSTI
KVALIFICĒTU
SPECIĀLISTU
PIESAISTI**

ĻOTI NEPIETIEKOŠI

Uzdevuma izpilde ir ļoti zema. Gandrīz nekāds progress nav manāms

8.5. Nodrošināt tūrisma nozares atveseļošanu un mazināt tūrisma sezonālītāti, veicinot pieprasījumu pēc viesmīlības pakalpojumiem ārpus galvenās tūrisma sezonas

Vērtējums: 8 (vidēji sekmīga - uzdevums ir izpildīts gandrīz pilnībā; tikai nelieli aspekti nepieciešami uzlabošanai).

Rīcība “Veidot atbalstu nozīmīgu pasaules un Eiropas līmeņa sacensību norisei Rīgā”

- 2023. gadā atbalstīta 25 nozīmīgu sporta sacensību norise Rīgā.
- Starptautisko sporta federāciju kalendāros iekļauto Rīgā notiekošo augsta līmeņa sacensību skaits 2023. gadā bija tikai 19.
=> vai atbalstītas arī starptautisko sporta federāciju kalendāros neiekļautas sacensības?
- 19 augsta līmeņa sporta sacensības Rīgai ir mazs skaitlis – kāpēc sacensību skaits Rīgā nepieauga kopš pandēmijas un ir būtiski zemāks nekā 2019. gadā (35)?
=> bažas par 2027. gada mērķa rādītāja sasniegšanu (40; sk. vidējā termiņa prioritāšu rezultatīvais rādītājs R8-15).

Rezultatīvais rādītājs R8-14 paredz 2027. gadā sasniegt 53 tūkst. delegātu Rīgā notikušajos kongresos un konferencēs.

Šī vērtība jau tika pārsniegta 2023. gadā (60 tūkst.), kas var dot priekšstatu par izciliem sasniegumiem, taču:

- (a) par bāzes vērtību neatbilstoši izvēlēts 2021. gada rādītājs, kad klātienes konferences būtiski ierobežoja Covid pandēmija;
- (b) Rīgā notikušajos kongresos un konferencēs dalībnieku skaits 2019. un 2020. gadā protams nebija nulle (attiecinīgajās ailēs norādītās nulles varētu liecināt, ka par šiem gadiem nebija pieejami dati).

Tūristu skaits Rīgā joprojām būtiski mazāks par pirmspandēmijas līmeni.

Tas rada bažas par rezultatīvo rādītāju R8-9 (apkalpoto personu skaits Rīgas viesnīcās un tūrisma mītnēs) un R8-10 (Rīgas viesnīcu numuru vidējais noslogojums nesezonā (oktobris–aprīlis)) mērķa vērtību sasniegšanu 2027. gadā.

Rādītāja nr.	Apakšrādītāja nr.	Rādītājs AP2027	Datu avots	Bāzes (sākuma) vērtība	2019	2020	2021	2022	2023	Mērķa vērtība 2027
R8-9		Gadā apkalpoto personu skaits Rīgas viesnīcās un tūrisma mītnēs, milj.	CSP	2	1.69	0.64	0.5	1.05	1.2	2.1
R8-10		Rīgas viesnīcu numuru vidējais noslogojums nesezonā (oktobris–aprīlis), %	CSP	50	50	40	15	31.5	35.6	55

Investīciju plāna izpildes dokumentā varēja skatīt tikai 3 investīciju projektus 8.5. uzdevuma ietvaros – visi 3 projekti attiecas uz Rīgas Nacionālo zooloģisko dārzu.

- Vai Zoodārzs uzskatīts par vienīgo tūrisma piesaistes objektu, kas spēj ↑ tūristu skaitu un ↓ tūrisma sezonālītāti?
- Zoodārza apmeklētāju skaits 2023. gadā ir krities (kas ir loģiski, jo apmeklētāju skaita kāpums 2022. gadā daļēji atspoguļoja aizkavēto pieprasījumu pēc pandēmijas), un 2027. gadam uzstādītais mērķis šobrīd izskatās grūti sasniedzams (450 tūkst.; sk. vidējā termiņa prioritāšu rezultatīvo rādītāju R8-17).

Rādītāja nr.	Apakšrādītāja nr.	Rādītājs AP2027	Datu avots	Bāzes (sākuma) vērtība	2019	2020	2021	2022	2023	Mērķa vērtība 2027
R8-17		Rīgas Nacionālā zooloģiskā dārza kopējais apmeklētāju skaits gadā	Rīgas Nacionālā zooloģiskā dārza iekšējā apmeklētāju uzskaitē	328 000	328 000	269 754	299 169	380 694	325 083	450 000

Priekšlikumi:

1. Nodrošināt šādu piecu rīcību efektivitātes izvērtējumu (ex ante un ex post), ņemot vērā to izdevumus un ieguvumus:
 - Veidot atbalstu nozīmīgu pasaules un Eiropas līmeņa sacensību norisei Rīgā (APS0332),
 - Starptautisku filmēšanas projektu norises sekmēšana Rīgā (APS0331),
 - Rīgas kā darījumu tūrisma galamērķa mārketingis (APS0329),
 - Tūrisma kampaņu un produktu izstrāde (APS1010),
 - Darījumu pasākumu līdzfinansēšanas programma (APS1267).

Izvērtējuma metodoloģijai jābalstās uz starptautisko labāku praksi, šo izvērtējumu jāveic neatkarīgai kompānijai vai arī tam jāpiesaista ārējais eksperts. Gadījumā ja šādi efektivitātes izvērtējumi jau veikti vai plānoti – politikas plānošanas dokumentos iekļaut atsauces uz tiem.

2. Attiecībā uz vidējā termiņa prioritāšu rezultātīvo rādītāju R8-14 (delegātu skaits gada laikā Rīgā notikušajos kongresos un konferencēs):
 - nodzēst nulles vērtības 2019. un 2020. gadā;
 - paaugstināt bāzes un 2027. gada mērķa vērtību, vadoties pēc Tallinas un Viļņas veikuma.

8.5.

**NODROŠINĀT
TŪRISMA NOZARES
ATVESEĻOŠANOS
UN MAZINĀT
TŪRISMA
SEZONALITĀTI,
VEICINOT
PIEPRASĪJUMU
PĒC VIESMĪLĪBAS
PAKALPOJUMIEM
ĀRPUS GALVENĀS
TŪRISMA SEZONAS**

VIDĒJI SEKMĪGI

**Uzdevums ir izpildīts gandrīz pilnībā; tikai nelieli
aspekti nepieciešami uzlabošanai**

8.6. Stiprināt pilsētas uzņēmējdarbības vidi, piesaistīt vietējās un starptautiskās investīcijas, t.sk. no starpnacionālajiem uzņēmumiem

Vērtējums: 7 (vidēja - lielākā daļa prasību ir izpildītas, tomēr vēl ir vietas uzlabojumiem).

Komentāri:

Rīcība “Izveidot pašvaldības nekustamā īpašuma izsoļu katalogu divu gadu periodam un to publiskot”.

Rīcība netika uzsākta, iemesls nav zināms.

Investīciju projekts “Skanstes teritorijas revitalizācijas 1. kārtā”

2023. gada rezultāti netika sasniegti, jo 2022. g. decembrī lauzts līgums ar veco būvuzņēmumu (PS "RR-Eko") un 2023.g. decembrī noslēgts līgums ar jauno būvuzņēmumu (SIA “ACBR”).

Rīcība “Izveidot Rīgas investoru konsultatīvo padomi un nodrošināt tās darbību”

- Rīcības ietvaros 2023. gadā notika tikai viena padomes sēde.
- Cik lielā mērā šī padomes sēde sekmēja investīciju ienākšanu Rīgā? (sēdes mērķis bija “nedefinēt un sniegt vērtējumu valdībai par cilvēk kapitāla piesaisti un ar to saistītajiem jautājumiem un ieteikumiem iekļaušanai valdības deklarācijā”).

Rīcība “Iesaiste uzņēmējdarbības klasteru un sadarbības ekosistēmu darbībā”

Rīcības ietvaros notika liels tikšanu skaits. Taču no dokumentiem nevar spriest cik rezultatīvas bija šīs tikšanas.

Rezultatīvais rādītājs R8-18: būvniecības zaļa koridora izmantošana kopš 2020. gada ir 100%.

- Taču mājokļu būvniecība Rīgā paliek ļoti zema līmenī;
- 2/3 rīdzinieku joprojām dzīvo padomju laikos būvētās mājās;
- pirms Pirmā pasaules kara būvētās mājās dzīvo vairāk rīdzinieku nekā tajās, kas uzbūvētas pēc 2000. gada ([sk. 4. attēlu](#)).
- Pārpildītos mājokļos – ar nepietiekamu istabu skaitu uz katru mājsaimniecības locekli, dzīvo gandrīz puse iedzīvotāju Latvijas pilsētās - tas ir vairāk nekā jebkurā citā ES valstī (Eurostat dati).

=> Būvniecības zaļais koridors ir nepieciešams, bet ne pietiekams nosacījums mājokļu būvniecības (un renovācijas) aktivizēšanai Rīgā.

Rezultatīvais rādītājs R8-2 paredz līdz 2027. gadam piesaistīt 10 miljardu eiro ārvalstu tiešo investīciju Rīgā reģistrēto uzņēmumu pamatkapitālā.

Mērķa vērtība jau tika gandrīz sasniegta 2023. gadā, kas var dot priekšstatu par izciliem sasniegumiem. Taču nav skaidrs uz kādu apsvērumu pamata mērķa rādītājs noteikts tieši 10 miljardu eiro apjomā (piemēram, vai tas ir daudz vai maz salīdzinot ar Viļņu un Tallinu?).

Priekšlikumi:

1. Papildināt vidējā termiņa prioritātes ar rezultatīvo rādītāju, kas atspoguļotu jauno mājokļu būvniecību Rīgā – kvadrātmetros uz vienu iedzīvotāju. Mērķa rādītāju 2027. gadam noteikt pēc Viļņas un Tallinas snieguma. Izstrādāt jaunas rīcības un projektus, kas varētu būtiski aktivizēt mājokļu būvniecību un renovāciju Rīgā.

2. Definēt ambiciozāku ārvalstu tiešo investīciju piesaistes rezultatīvo rādītāju, ņemot vērā Viļņas un Tallinas sniegumu.

8.6.

**STIPRINĀT
PILSĒTAS
UZŅĒMĒJ-
DARBĪBAS VIDI,
PIESAISTĪT
VIETĒJĀS UN
STARPTAUTISKĀS
INVESTĪCIJAS,
T.SK. NO STARP-
NACIONĀLIEM
UZŅĒMUMIEM**

VIDĒJA

**Lielākā daļa prasību ir izpildītas, tomēr vēl ir vietas
uzlabojumiem**

8.7. Sekmēt vidi degradējošu teritoriju efektīvāku izmantošanu

Vērtējums: 2 (ļoti nepietiekoša - uzdevuma izpilde ir ļoti zema. Gandrīz nekāds progress nav manāms).

Komentārs:

No dokumentiem nevarēja spriest par progresu 8.7. uzdevuma izpildē:

- Investīciju plāna izpildē nevarēja atrast nevienu 8.7. uzdevuma projektu.
- Zem 8.7. uzdevuma varēja atrast tikai vienu rīcību – “Degradēto teritoriju noteikšana”, par kuru gan ir zināms tikai tas, ka “plānots tālāku virzību organizēt 2024. gadā”.
- Vidējā termiņa prioritāšu rezultātos rādītājos – nevar atrast nevienu rādītāju, kas tiešā veidā atspoguļotu veikumu 8.7. uzdevuma izpildē.

Iespējams, attiecīgās rīcības un projekti ir paslēpti zem citiem uzdevumiem (piemēram, par infrastruktūras sakārtošanu vai atbalsta rīkiem mazās un vidējās uzņēmējdarbības sekmēšanai); taču pat šajā gadījumā nav skaidrs cik ambiciozi degradēto teritoriju revitalizācijas mērķi vispār izvirzīti un ar kādiem konkrētiem projektiem un rīcībām tos plānots sasniegt.

Priekšlikums:

Izstrādāt konkrētus vidējā termiņa rezultātīvus rādītājus (2027. gadam) ar kuriem varētu tiešā veidā vērtēt 8.7. uzdevuma izpildi. Investīciju plānā iekļaut konkrētus instrumentus – rīcības un projektus – ar kuru palīdzību šos rezultātīvus rādītājus var sasniegt.

8.7.

**SEKMĒT VIDĒI
DEGRADĒJOŠU
TERITORIJU
EFEKTĪVĀKU
IZMANTOŠANU**

ĻOTI NEPIETIEKOŠI

Uzdevuma izpilde ir ļoti zema. Gandrīz nekāds progress nav manāms

Kopsavilkums

Uzdevums	Vērtējums
8.1. Integrēt starptautiskos multimodālos transporta mezglus pilsētas struktūrā	8
8.2. Attīstīt maģistrālās ielas, lai veicinātu pilsētas konkurētspēju	8
8.3. Stiprināt pilsētas sadarbības ekosistēmas un atbalstīt inovatīvas uzņēmējdarbības iniciatīvas	9
8.4. Uzlabot Rīgas tēlu un atpazīstamību, veicinot investīciju, tūristu, studentu un augsti kvalificētu speciālistu piesaisti	2
8.5. Nodrošināt tūrisma nozares atveseļošanos un mazināt tūrisma sezonālītāti, veicinot pieprasījumu pēc viesmīlības pakalpojumiem ārpus galvenās tūrisma sezonas	8
8.6. Stiprināt pilsētas uzņēmējdarbības vidi, piesaistīt vietējās un starptautiskās investīcijas, t.sk. no starpnacionālajiem uzņēmumiem	7
8.7. Sekmēt vidi degradējošu teritoriju efektīvāku izmantošanu	2

=> Salīdzinoši sekmīga virzība uz nospraustā prioritātes mērķa sasniegšanu

Prioritātes kopējais novērtējums

Kopumā Rīgai 2023. gadā bija raksturīga salīdzinoši sekmīga virzība uz nospraustā prioritātes mērķa “Konkurētspējīga pilsēta ar inovatīvu ekonomiku” sasniegšanu. Izņēmumi ir uzdevumi 8.4 un 8.7, par kuriem dokumentācijā nebija pietiekami daudz informācijas, kas ļautu spriest par RD mērķtiecīgu un veiksmīgu darbu šo uzdevumu sasniegšanā.

- **Rezultatīvā rādītāja R8-1 sasniegšana ir maz ticama** - iekšzemes kopprodukts (IKP) uz iedzīvotāju Rīgā līdz 2027. gadam nenasniegs Tallinas rādītāju (ja neskaitām Igaunijas ekonomikas krīzes scenāriju).
 - Šis mērķis tiešā veidā neizriet no citiem rezultatīviem rādītājiem.
 - No dokumentiem neizriet kādu tieši rīcību un projektu īstenošanas dēļ Rīgas ekonomikas izaugsme būtiski paātrināsies un kļūs ievērojami ātrāka par Tallinas ekonomikas izaugsmi.
 - IKP uz vienu iedzīvotāju izteikts faktiskajās cenās. Tā kā Igaunijā cenu līmenis ir nedaudz augstāks nekā Latvijā, R8-1 rādītājs paredz, ka pēc pirktspējas paritātes IKP uz iedzīvotāju Rīgā 2027. gadā pārsniegs Tallinas rādītāju. Iesaku rezultatīvu rādītāju R8-1 izteikt pirktspējas paritātes (nevis eiro) vienībās.
- **Rezultatīvo rādītāju R8-4 būs viegli pārsniegt** - vidējā mēneša bruto darba samaksa Rīgā 2027. gadā visticamāk būs lielāka par 2000 eiro (2024. g. 2. ceturksnī vidējā alga Rīgā jau pārsniedz 1800 eiro; saskaņā ar makroekonomiskām prognozēm vidējā alga Latvijā augs par 7 – 8% gadā).
 - Šo veiksmīgu sniegumu daļēji noteica ievērojams cenu kāpums 2022. un 2023. gadā.
 - Iesaku izvirzīt ambiciozāku R8-4 rādītāju, sasaistot to ar vidējo algu Tallinā un Viļņā.

Paldies par uzmanību!

Dr. Oļegs Krasnopjorovs,
LU asociētais profesors, vadošais pētnieks

Olegs.Krasnopjorovs@lu.lv

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE